

MINTI, ANIMA SI LITERATURA.

№. 28.

MERCURIU, 13. IULIU

1855.

ЕПИСТОЛА VII.

Линцика, 11. Iunie 1855.

Ско́леле дин Линцика се дшпартъ дн патръ категории: 1. ско́ле елементаре, 2. ско́ле примаре, 3. ско́ле секъндаре ши 4. ско́ле дналте.

Ско́леле елементаре се компънъ дин до́ве класе ши сжнт дестинате пентръ копии де 5 саз 6 anni, пълъ дн верстъ де 7 саз 8 anni, фъръ дифериндъ де секс. Дин ско́леле ачестеа копии дъпъ че саз фамиларисатъ къ элементеле четіреі, скріеріі, аритметичеі ши але реліциозніі, трекъ дн ско́леле примаре.

Ско́леле примаре (Mittelschulen für Knaben und Mädchen) се компънъ дин треі класе ши сжнт дестинате пентръ копии ши фете де 8 пълъ ла дшпалііреа де 11 anni. Класелевъіедіморъ сжнт доецевіте де але фетелоръ. Дин ско́леле ачестеа трекъ копии дн ско́леле секъндаре, ши а взме а) саз дн ско́леле сзперіоре пентръ четъдіаниі (eigentliche Bürgerschulen) карі се компънъ дин алте треі класе де въіаді ши тотъ атътеа де фете, дн верстъ де 11 пълъ ла 14 anni; саз б) дн ско́леле реале (Realschulen); саз с) дн дшпнасис.

Ско́ларіі карі ессъ дин ско́леле ачестеа, трекъ ла ско́леле дналте, ши взме чеі дин ско́леле реале трекъ дн ско́леле коммерціале, політехніче, etc.; еаръ чеі че ессъ дин дшпнасис трекъ ла зніверсітате.

Ско́ле елементаре сжнт фърте мълте дн Линцика. ши се дшпартъ дънз авереа четъдіанилоръ а) дн ско́ле къ платъ, б) дн ско́ле лівере (Freischulen), ши с) дн ско́ле де кэпії сырачі (Armen-schulen) карі аз тревзіндъ де ажторіс стрпінъ. Ско́ле примаре пентръ четъдіаниі сжнт треі. Дшптре ачестеа чеа дшптъз есте ско́ла де лъпгъ Августеъ сзптъ дшпепчівнеа Домълзі Др. Фогел (Vogel), отъ авзтъ дн върстъ апроне де 60 де anni, дъсъ

плінъ де віеадъ ши де зелъ пентръ крештереа тіперімеі. Кътръ міне аз арътатъ Домълз Фогел о партікларъ възвоіндъ, ши ез дн сжнт даторіс къ челе маі мълте потіце азъпра ско́лелоръ де аичі. — Ско́ла ачестеа (erste Bürgerschule) дн тоталъз еі се компъне дин 3 класе інферіоре (Mittelschulen) ши дин треі сзперіоре (eigentliche Bürgerschulen). Озіектеле де дшвъдътъръ сжнт: А) Реліцизнеа, В) Лшвіале, С) Штшнделе (matematice, исторіко-деографіче ши фісіче), ши се пропънъ дн ржндълз ши къ модълз зрѣторіс.

А) Реліцизнеа.

I. Ско́ла де въіаді.

Класеа VI. (адекъ чеа маі де ціосъ). Дшптъзіа компънъкаре а исторіеі вівліче а векізлзі ши повлзі тестаментъ, дн шпръ исторікъ. Ско́ларіі дшвадъ де ростъ възкъді алесе дин вівліе ши версърі де къптърі. Пърділе четіте ши паррате де кътръ дшвъдъторіс се сшзъз де кътръ ско́ларі къ гъра, ши дн семестръа II. се астеръз ши дн скріссъ, ши сарвесаъ де матеріе де конверсчівне азъпра челоръ копрінсе дштръжнеле.

Класеа V. Исторіа вівлікъ се компінъз ши се комплшнште. Къ ачестеа дшпрезпъ се четескъ дин евангеліі възкъді алесе карі стаз дн легътъръ, ши се скімвъ къ четіреа дин кърділе исторіче але векізлзі тестаментъ, маі вертосъ а челоръ мозаіче. Дъпъ о скъртъ есплікаре се дшвадъ де ростъ челе дшптъз до́ве капете дин катехістъ къ възкъді дин скріптъръ ши версърі дин къптърі.

Класеа IV. Четіреа ши есплікареа де възкъді исторіче дин повлз тестаментъ, маі алесъ дин фаптеле апостолілоръ, ши компнъзареа четіреі дин векізлз тестаментъ, алецереа псалтілоръ челоръ маі фрзшоші, дшптре карі зні се дшвадъ ши де ростъ. Есплікареа ши дшвъдъареа челоръ чшчі капете дин катехістъ къ адацереа довезілоръ дин

скриптуръ; scolarii се deprindъ totъ deodată къ кѣтареа тестѣrilor дін диверсеа кѣрѣі але сѣптеі скриптурі.

Класса III. Континзареа кѣноштинѣі вѣвліче кѣ четіреа възкѣтілорѣ зпѣре дін кѣрѣіле дідактіче ші профетіче але вѣкѣлѣі тестаментѣ ші дін евангелііле повлѣі тестаментѣ. Скѣртѣ дитродѣчере дн кѣрѣіле сѣптеі скриптурі. Есплікаре маі прецісѣ а челорѣ 5 капете дін катехісѣ спре дитѣрѣа дн кѣноштинѣа посітѣвѣ а вренітінісѣлѣі.

Класса II. Континзаре дн четіреа ші есплікареа сѣптеі скриптурі дн прогресѣс methodікѣ кѣтрѣ пѣрѣіле челе маі греле п. е. параволеле Domnѣлѣі, епістолеле etc. дѣпъ зпѣ планѣ determīnаѣ. Пронзпѣреа сістематікѣ а dogmatіcheі ка вѣсѣ а етіcheі крештїне, дн deprīnderī катехетіche ші компзнері не хертїе. Чеа дінтѣіс ѓрѣ де днвѣдѣтѣрѣ релігіѓсѣ дн фікаре лѣпъ се дитревзїндеазѣ пентрѣ речїтареа ворвалѣ а челорѣ 5 капете дін катехісѣ.

Класса I (адекѣ чеа маі дналтѣ). Дитродѣчере комплетѣ дн тѓте кѣрѣіле сѣптеі скриптурі, дн зпїре кѣ четіреа ші есплікареа лорѣ, дѣпъ планѣлѣ іndікатѣ пентрѣ класса II. Пронзпѣреа сістематікѣ а етіcheі крештїне ка вренітїнѣ дн сѣфледїтѣ, ші дн лѣна дін зртѣ а кѣрсѣлѣі о дѣнералѣ кѣзѣтѣтѣрѣ ретроспектївѣ, аспра дитревзлѣі копрінѣ алѣ днвѣдѣтѣрѣі релігіѓсе кѣ спедїалѣ лѣаре а мїнте ла конфіртѣчїзне (зпѣчереа кѣ тірѣ), пентрѣ каре се ва фаче аної о прегѣтїре партїкларѣ. — Дн кѣрсѣлѣ ачеста се ва пропѣне ші зпѣ конспектѣ скѣртѣ аспра історїеі вїсерїчештї дѣпъ кондѣкторїлѣ докторїлѣі Лео.

II. Скола де фете.

Днвѣдѣтѣра релігіѓсѣ пентрѣ фете пѓте сѣ фїе диверсѣ де днвѣдѣтѣра пентрѣ вѣїсї дн маі дн прївїреа калїтатївѣ, дн сѣ пѣ шї кантїтатївѣ.

B) Лїмвїле.

a) Лїмѣа дѣрманѣ.

I. Скола де вѣіацї.

Класса VI. Ессерчїде дн четіре дѣпъ лекціонарїлѣ докторїлѣі Фогел, пѣпъ че scolarii капѣтѣ о фачїлітате комплетѣ, дн зпїре кѣ речїтареа възкѣтілорѣ четїте. Кѣ ачеста totъ де о датѣ се факѣ ессерчїде ортографїche, ші се іndїкѣ челе дінтѣіс дїстїнцѣрї граматїкале аспра пѣрѣілорѣ кѣвентѣлѣі, а фортѣрїі, а дѣрївѣрїі шї а комвїнѣрїї лорѣ, пѣпъ ла секціѓнеа VI (паѣна 151)

din adăscăla la călăuzerea de modelle. Дн семестрѣлѣ I. маі пѣлѣтѣ deprīndere дн четїре, дн алѣ II. дн скрїере; комвїнареа амѣндозора фортѣзѣ ессерчїде потрївїте дн сімлаїре.

Класса V. Континзареа четїреі де възкѣтїі просаїche кѣ лѣаре а мїнте спедїалѣ аспра дн-тонѣрїі шї а іntervīzїnїі. Ессерчїде ортографїche кѣ пѣдпечетатѣ дндрентаре ла челе четїте, шї вѣгаре де сѣтѣ ла кѣвїнтеле тастофонїche. Ессерчїде кѣ гѣра шї дн скрїсѣс аспра деклїнѣрїі шї копѣїгѣрїі кѣвїнтелорѣ флессївїле, шї аплїкареа лорѣ дн пропѣсечїзні зпѣре, дѣпъ адăscăla ла коллѣдѣреа де моделле VI—XV.

Класса IV. Ессерчїде дн четїре де възкѣтїі просаїche шї поетїche кѣ спедїалѣ лѣаре а мїнте аспра жѣстѣдеі естетїche. Челе дінтѣіс дн черкѣрї дн деклѣтѣчїзне. — Ессерчїде ортографїche кѣ грезтате прогресївѣ, шї партїкларе кондѣчере ла дїстїнцѣреа сонѣрїлорѣ дѣре шї маі ла скрїереа дрентѣ а кѣвїнтелорѣ стрїме est. Ла ачеста-тревѣе ка ессерчїделе дн четїре сѣ спрїжїнескѣ пѣдпечетатѣ челе ортографїche. — Deprīndere зл-терїорѣ дн зсѣлѣ пропѣсечїзїлорѣ, шї челе дінтѣіс элементе але сінтактїcheі, дѣпъ адăscăla ла коллѣдѣреа де моделле XIII—XVI.

Класса III. Четїреа де възкѣтїі просаїche шї поетїche маі маї кѣ лѣаре а мїнте маі дналтѣ аспра жѣстѣдеі естетїche (деклѣтѣчїзне. Ессерчїде ортографїche лїбере дн дїктате іnstrŭctїve. Ессерчїде стїлістїche кѣ пѣдпечетатѣ дндрентаре ла рѣгѣлеле челе маі momentose але сінтактїcheі. Теорїа деспѣре пропѣсечїзїнеа сімплѣ. Префачереа дн просѣ а възкѣтілорѣ зпѣре скрїсѣс дн верзїрї, спре а се deprīnde дн зпїзрїнда де а се еспрїме.

Класса II. Ессерчїде дн четїреа шї деклѣтареа де възкѣтїі драматїche; скрїерї метрїche маі греле чержандѣ де ла scolarii totъ маі пѣлѣтѣ корректедѣ. — Ессерчїдѣ ортографїche, континзаре ка дн класса анерїорѣ. Матерїа сѣ се іee маі вертосѣ дін історїа натѣралѣ шї дін технолѓде. Грамматїка дѣпъ Х а з шї l. d. Континзареа дн ессерчїдѣ стїлістїche маі вѣртосѣ де възкѣтїі історїche. Дндродѣчере ла епістолографїe, etc. Доктрїна деспѣре іntervīzїzїне.

Класса I. Днчїеле дн черкѣрї де а пропѣне лїберѣ ачестеа вїнѣ дн локѣлѣ ессерчїделорѣ де четїре шї деклѣтаре, маі днтѣіс дн анерѣре діалѓчївѣ а пропѣсчїзїлорѣ контроверсе, аної дн фортѣ monolѓчїкѣ; кѣвїнте, — парте дн зрта зпѣі прегѣтїрї, парте дін іmprovїсѣтѣ, дѣпъ о скѣртѣ

meditare, — алтернативе кэ четіреа де моделле просаиче ши поетиче серіосе, прекутэ ораціони ши поемате дідактиче. Грамматика ши ессерчицеле стилістиче се контінуэ, дѣндѣлісе о вариетате тотэ маі таре, кэ специалэ лзаре а мінте ла тревзінцеле віедеі практиче.

II. Скола де фете.

Дн скола де фете се овсервезь дн прівіреа днвѣдѣтзрей де лімба цертань маі тотэ чеа че с'аз зісэ деспре днвѣдѣтзра реліціось; днсь ла ессерчицеле стилістиче дін класеле сзперіоре де фете тревзе съ се цінэ дн ведере маі алесэ кзлтзра реліціось, мораль ши естетікь, ши ла алендереа темателорэ съ се факь ассеміне. Грамматика нэ тревзе съ ліпсэскь кіарэ пентрэ фолосзлэ формал, днсь съ се пропзпэ маі пѣдінэ абстрактэ де кѣтэ пентрэ вѣяді. Дарэ ши аічі ши аколо съ се ферэскь днвѣдѣторіалэ де а ессацера лярзлэ.

b) лімба латінэ. c) лімба франчесь.

Дрвѣдетзра дн амѣндозе ачесте лімні, ши маі вертосэ дн чеа дінгѣз, се тѣрдінеште асзира элементелорэ, ши днченэ нѣмаі дн класса IV де вѣяді.

C) Ш т і і н ц е л е.

a) Математика.

I. Скола де вѣяді.

Класса VI. Цізмѣтате дін тімпзлэ дестінатэ пентрэ днвѣдѣареа аритметичеі се дѣ калкѣлрїі дін меморіе, цізмѣтате калкѣлрїі не тавлэ: челе патрэ оперѣчізні кэ нзмері абстракці дн диверсе аплікѣчізні кѣтэ се поте маі аккзратэ, дѣпэ ачеа ши кэ нзмері конкреді. Тавла піагорікь чеа таре ши чеа мікь се днвадѣ де постэ ши се репенеште кэ діліцінцѣ. Ла калкѣлареа дін меморіе ва серві де кондѣкторіэ картеа лзі Тіліх, ла чеа кэ чїоре ессемларіалэ лзі Форт. Ессерчицеле прелімінаре спре калкѣлареа кэ фрѣнтзрі днкеіе кзрсѣлэ ачеста.

Класса V. Теорія фрѣнтзрілорэ каре се трактэзь дндатэ дѣпэ репендїреа челорэ че с'аз днвѣдѣтэ дн кзрсѣлэ сзперіор, ши се трактэзь кѣтэ се пóте маі не ларгэ. Регзла де треі саз аплікареа практикь а теоріеі пропорціонлорэ, формэзь шарцінеа ачестеі классе. Не лѣлгь Форт се днтревзіндэзь ши кзледереа де ессерчицеле а лзі Löhmann. Дн класса ачеста се пóте кѣштїга о дестерітате дн деслегареа проблемателорэ копріне днтре ачесте шарціні; кэ тóте ачестеа о

парте дінтр' днселe се пóте лѣсса пентрэ класса зрѣмѣтóре.

Класса IV. Аритметика ши Теорія фортелорэ.

a) Фрѣнтзріле, регзла де треі, дірѣптэ ши днверсѣ, тѣсзріле ши монетеле дн проблемате диверсе спре а днтзрі не сколарі дн челе 4 оперѣчізні, — прекутэ ле аз датэ Löhmann, — фортэзь, матерія аритметичеі пентрэ класса ачеста; b) зна орь саз дóе не септѣшлэ (дѣпэ сокотїнда днвѣдѣторіалэ) сѣнт дестінате пентрэ теорія фортелорэ, дѣпэ кѣрдїле лзі Diesterweg, Ramsauer, ш. а.

Класса III. a) Аритметика. Маі днтѣз се репенеште чеа че с'аз днвѣдѣтэ дн класеле аперіорэ, дѣпэ ачестеа віпэ ессерчицеле маі греле дн калкѣлзлэ пентрэ віеада практикь, регзла де чїнчі де маі шѣлте. Калкѣлэ де кѣштїгэ ши де пагѣзь, де інтерессе etc. маі шѣлэ не тавлэ де кѣтэ дін меморіе. b) Цеометріе: днтѣеле элементе, теорія лінілорэ, а зогїзілорэ, а лімбілорэ параллеле, конгрзвенца трїзїзірілорэ.

Класса II. a) Аритметика. Дн калкѣлеле практиче се ворэ ессерчїта регзлеле дїстрїзїзівнеі, местекѣчізнеі ши катенарія, 2 óре не септѣшлэ; дн алте 2 óре теорія капїтѣцілорэ оплзсе, потенцеле, рѣдѣчініле, фрѣнтзріле дечїтале ши днтродзчереа ла зсзлэ логарїтмілорэ. b) Цеометрія. Дѣпэ репендїреа не скзртэ а теоріеі деспре конгрзвенца трїзїзірілорэ, зрѣмѣзь теорія параллелограммелорэ, а черкзлзі, а сімілітздінеі фігзрілорэ. Дн ачестэ классе, прекутэ ши дн челе аптóріоре тревзе ка тóте проблемателе цеометриче съ се деследе а кась ши съ се скріе не кзратэ, еарь дн сколэ съ се факь не тавлэ, скїмѣндэ літереле ши днторкѣндэ фігзріле дн диверсе пзсечїзні.

Класса I. a) Аритметікь. 2 óре не септѣшлэ се факь ессерчицеле дн калкѣлеле челе маі греле але віедеі практиче не тавлэ ши дін меморіе; 2 óре се аплікь ла элементеле алдзвреі, се деслэгь екзакцізні де днтѣзлэ ши аз доїле градэ, пентрэ карі се іаз проблемателе кѣтэ се пóте маі шѣлэ дін віеада індзстріалэ. Ла ессерчицеле дн Алдзврѣ се цїне пзрѣре дн ведере пѣпкѣзлэ, кѣ сколарїі тревзе съ се конвіпгь деспре днлеспіреа че дѣ ачеста ла калкѣлеле віедїі практиче, ши съ днведе а се серві де днпса кэ цїздекатэ. b) Стереометрія, кѣтэ се пóте маі ползларь;

с) Штиінде ле патэра ле.

I. Скола де въяди.

Класса VI ши V. Контемплареа патэреи спре а ацери сенсэриле тинеримеи ла обсервареа патэреи ши а дештепта извиреа пентрэ стэдилэ патэреи. Ла дичепэты алегэ дусиши сколарии обиектеле; маи не зрты ле детерминэ дивэцэторилэ. Дн кэрсэлы динэты (Кл. VI) ле дескриэ пэмаи кэ гэрэ, адекэ спэны че пропиегэди обсервэ дн корпэ, каре ноте фи пентрэ, саз плантэ, саз анинал, ба киарэ продэктэ де арте; дн кэрсэлы аз доиле дескриериле се факэ дн скрисэ ши се днсодекэ кэ челе динэты дичеркэри де а десемпа обиектеле. Дн семестрэлы де iarнэ дивэцэторилэ аратэ сколарилорэ дин амэндосе класеле че есте маи днсемпартэ дин элементеле штиіндеи патэра ле п. е. прсприетэдиле корпэрилорэ, аша пэтигеле 4 элементе, кэлдэра, лэмина, etc. ши дичеие кэ о еспэсэчизне скэртэ а системеи планетаре, аша превэты се веде дн сколарилэ кэдетэторилэ аз лэи Крэг.

Класса IV. Конспектэ ценерал де тогэ историа патэралэ, фэрь ordine rigэросэ систематикэ, кэ специалэ рефлессизне ла патэра патриейи ши продэктеле еи.

Класса III. Пропэперо систематикэ а зоологиеи, дэпэ импортанда еи пентрэ економиа омэлыи.

Класса II. Ботаника ши минералогиа, чеа дин зрты маи алесэ дн респектэ техноложикэ. Окэпареа маи де апроне кэ ачаеста формэлы тречереа патэралэ ла физика попэларэ, че аре сэ се пропэны дн класса I (адекэ дн чеа маи дналтэ),

II. Скола де фете.

Дивэцэтыра штиинделорэ патэра ле се ноте пропэне маи не скэртэ дн класеле де фете, днспэ тревэе кэ тоте ачестеа ши аичи сэ аципгэ пэпы ла оре каре комплетэдэ, ши сэ конпривэскэ спре а дештепта извиреа кэтры патэры ши интересэ спре кэноштинца еи.

Ачестеа сэнт обиектеле че се пропэны дн скола комплетэ пентрэ четэдиани.

А. Т. Л.

ШКОЛЕМЕ ЧЕЛЕ ДЕ МЭСТРЭ

din Moldova.

Деакэ ромэнии Молдовени аз фэктэ вреодатэ аны вине пентрэ днаинтареа пагизней, ачела пэпэты фи маи маре, маи салтарэ ши маи сигэры де а динти ла скопэлы кэлыреи ши феричиреа патриейи декэты вине ле чэлэ пипэескэ, кэ аз исворэты ши дин школеме че ле авэры. — Школа ши вэсерика етемеилэ стателорэ, ши стателе каре трактеазэ дивэцэтыра класелорэ попорэлыи прин школы ка не зп лэкры секндарэ, ачела тревэе се волэскэ, тревэе сэ фи росэ дн инимэ де вертеле деморалисэрии, ачела терце спре апэпере. —

О ерэ нэы се дескиде дивэцэтырилорэ пэвлече дн Молдова сэпты гвэренэлы де асэзыи. Се читимэ, сэ ведэты, се фачэты компарэции днтре програма шкоелорэ дела тэпыэстиреа Неамцы ши Секэлы ши днтре проиектеле актэлы дин Еуропа ши апои сэ не вэкэрыты днпревэны. — Еатэ школе каре ворэ адэче вэакэлы де авэры:

„Департаментэлы кэлырэлыи ши ал инстрэкуцией пэвлече, прин адреса де сэы Nr. 342, дин 16 а кэрептеи, инвитеазэ а пэвлэка зртыторилэ Хрисов Домнеск.

ХРИСОВ.

Преа Сэндигэлы Митрополит ал цереи, D. Софроние Миклескэ, днфэцэошдинэне черереа Софэтылыи окэрыситорилэ дн сэнтеле Monastэри Neамцыи ши Секэлы, пресидатэ де архимандритэлы, днсэричинат прин офисэлы пострэ де днплиниторэ де стэрецы, аз адэс ла кэноштинца Домнией Ноастре, кэ ачаестэ сэпты Лаврэ пэтрыисэ де дналта са киемаре пентрэ а реснэнде скопэлыи феричидилор титори днзестрэтытории еи, превэты ши ашгепэрейи попорэлыи вэсеричейи лэи Исэс Хрисос; не лэпгэ оспиталэлы де волнави ши Осцидиле де алиенэди ши де Серачи че аре, фанте але филэстронойи евангеличе, не каре практикэндэлы дин дичепэты, сэндигэлы клэры аз теригат дэпэ дрепэ епитетэлы де пэринди, ши пентрэ каре, Мэнтэиторилэ феричеште не фэпэтытории зикэнд „Феричиди фэкэтытории де вине, кэ ачэиэ фии лэи D-zez се вор киема,“ ши сарыши ле зиче; „Вэници винекэзыптадии пэринтелэлыи мез. де монтепиди днперэцыеа гэгигэ воэ. — Пре лэпгэ ачесте днрефери а ле харигэцейи крестине, а днфэиндаг ши о Seminarie, днтры каре провэиндэсэ тоате штиинде ле черсте пентрэ ачэиэ карии аз а пэлини дэштезэесаска миче: „тергэнд дивэцэдыи тоате лэш

веле.“ Съ се априндъ фълкѣа Теологіеі, пѣсъ пе
ваза штиинделор пропедестиче каре се лѣмінезе
тѣтлор. Аст-фелѣ, вісеріка Ортодоксъ Ромъ-
нъ съ се днзѣстреже къ аі сѣі іерархі, прекъп
аз стѣтѣт: Васіліі, Грігоріі, Іоаніі, Кіріліі ші Ата-
насіі, каріі, ка пѣсторі зелоші, се дндрепте тѣрма
чеа кѣвѣтѣтоаре кѣтрѣ шѣтѣіре, ші ка адевѣ-
раціі пѣсторі, съ пѣнъ сѣфлетеле лор пентрѣ вісе-
рікѣ ші пентрѣ попорѣа ачестеі de D-zeș пѣзіте
цері.

Спре ачест скоп, сѣатѣа соборѣлі Ні-аз алъ-
тѣрат проспектѣа ші програмеле, кѣпрінзѣтоаре
de обіектеле че аз а се пропѣне, каре черчетѣп-
дѣсе de кѣтрѣ преа сѣпѣтѣа Мітрополіт ші de
кѣтрѣ Департаментѣа кѣлѣлі ші ал інстрѣкціеі
пѣвліче, с'аз апроват ші de кѣтрѣ Noi. Ачесте
сѣнт:

А. Програмѣ.

De обіектеле че аз а се пропѣне дн челе пѣ-
трѣ класе, de градѣа 1.

Класа I.

Кѣпштінда літерелор, сілавізареа, четіреа,
фортареа літерелор ші скріереа сімплѣ. — Нѣ-
терареа ші скріереа пѣтерілор, рѣгѣізіліе ші
кѣпѣріле вісерічешті.

Класа II.

Четіреа къ диверсе літерѣ de тінаріш ші de
вѣкѣці Історіче. Арітметіка: адѣнареа, сѣв-
траѣереа, днпѣрдіереа, къ пѣтере сімпле, калѣла-
реа de рост; Реліціа: Семестрѣ I. Катіхістѣа
чел тік; кѣпѣріле Вісерічешті. Семестрѣ II.
Четіреа дн еванѣліеа de ла Матеіс; катіхістѣа
чел тік; кѣпѣріле вісерічешті. Історіеа: Сем;
I, Біографіі дн Історіеа Романілор пѣнъ ла анѣа
Ромеі 490. Історіеа вѣкілі Тестамент партеа I.
Сем. II. Біографіі de Історіеа Романілор пѣнъ ла
анѣа 723; Історіа вѣкілі Тестамент партеа II.
Џеографіа: кѣпштінде preliminary de Џеографіа
Молдавіеі ші de Џеографіа Сакрѣ. Каліграфіа.

Класа III.

Граматіка Ромънъ, партеа аналітѣк; кѣпшпері дн
Скоалъ ші акасѣ. Четіре дн латінеште ші дн
гречеште. Арітметіка: челе патрѣ спедіі къ
пѣтере компѣсе, австрасе ші конкрете; Рѣгѣла
de треі; четіреа дн Еванѣліе de ла Маркѣ. Сем. II.
Катіхістѣа чел таре; четіреа de ла Лѣка;
кѣпѣріле вісерічешті. Історіа сем. I. Біографіі
дн Історіа Амѣраділор Романі, пѣнъ ла анѣа
лѣі Хрістос 476; Історіа вѣкілі

Тестамент партеа III. Сем. II. Біографіі дн Істо-
ріа Амѣраділор Bizantinі ші а Domnілор Ро-
мъні, пѣнъ ла анѣа 1453; Історіеа Нѣозлі Тес-
тамент партеа I. Џеографіа сем. I. Џеографіа
Прінціпателор Ромънешті ші чеа сѣнтѣ пе тіп-
пѣа Апостолілор; сем. II. Џеографіа дерілор
чиркомвечіне ші чеа сакрѣ, пе тімпѣа лѣі Кон-
стантінареле ші Івстініан. Каліграфіа.

Класа IV.

Граматіка Ромънъ, партеа Аналітѣк ші
Сінтактѣк; компѣнері дн Скоалъ ші а кадѣ;
ексеріціе дн стіл, пентрѣ тревзінде ле ordinarѣ
а ле відеі. Граматіка літѣеі латіне ші ачелі
Гречешті, Арітметіка: Рѣгѣла de треі сімплѣ
ші компѣсѣ, фрѣнѣріле, кѣпштінда тѣсѣрілор,
грѣтѣділор ші а монетелор, Реліціа: I. Дато-
рііле Крештінілі; четіреа дн Еванѣліе, кѣпѣ-
ріле вісерічешті: сем. II дн фаптеле Апостолілор
ші дн Епістоле; Історіа Біблікѣ; кѣпѣріле вісе-
річешті; Історіа. сем. I. Біографіі дн Історіа
Domnілор Ромъні пѣнъ ла анѣа 1650. Історіа пѣо-
лѣі Тестамент партеа II. Сем. II. Біографіі дн Іс-
торіеа Domnілор Ромъні пѣнъ ла анѣа 1850; Іс-
торіа нѣозлі Тестамент партеа III. Џеографіа
сем. I Џеографіа Европеі, сем. II. Џеографіа Асіе
Афрічеі, Австраліеі ші Амерічеі; Џеографіа
чел сакрѣ ші профанѣ. Каліграфіа.

(Ва зрѣа.)

ЏНЏ ЕШТАФѢ.

(Ђрѣаре.)

Кѣртѣіреа дѣнъ времѣ, ла а кѣріа азѣ ажѣсесе
тоате ачесте азѣзрі, прівіа къ дѣрере de іні-
зілѣ аша ашезѣмѣнтѣ фолосіторѣ кѣзѣтѣ дн дн-
кредітѣ пѣвлікѣ, ші прін маі пѣлѣте порѣнчі ші
сѣтѣвірі с'аз сілітѣ сѣле дндрептезе дн маі пѣлѣте
рѣндѣрі, даp' тоате аз фостѣ дндрешѣтѣ, рѣлѣ
ажѣсесе дн кѣлѣте, дн кѣлѣтѣ кѣртѣіреа аз фостѣ
сілітѣ ка се іае асѣіра са адмністраціа ачелорѣ
вѣпѣтѣрі тарі, се днгріжаскѣ de вѣтрѣні афѣторі
аколо, каре дѣнъ кѣлѣтѣ азѣл, зічеа вѣтрѣнілѣ да-
калѣ, пѣлѣлѣтіа лѣі Дѣтнезѣл de ачеста, фінде
къ ера маі віне кѣлѣтѣ дн партеа кѣртѣірі de
кѣлѣтѣ de фрадіі лорѣ. Дѣнъ тоартеа ачелорѣ вѣ-
трѣні, каріі с'аз дѣсѣ дн віадѣ вінекѣлѣтѣндѣ
тѣсѣріле днделентеі кѣртѣірі, вісеріка аз рѣтѣсѣ
пентрѣ попорѣ, іарѣ дн кілііле че ера пе лѣлѣтѣ

ea аз рѣшася нѣмаі ачестъ пресвітеръ, каре іатъла ші ачеста кѣтъ есте де рѣпатъ дін недігржіреа фостълаі преотъ, кареле дн тінъс де 45 де ані п'ав авѣтъ кѣндъ селъ репарезе.

Амъ лѣсатъ не вѣтрѣнълъ даскалъ съ се репѣсезе, ші амъ ешѣтъ дн сатъ ка се тѣ днформезъ чель пѣдінъ деспре моралълъ че зрѣа се днсѣле зпъ преотъ дн кѣрълъ петречеріі кѣ еі дн тінъс де 45 де ані, даръ ачі дѣререа теа а фостъ маре! Фііндъкъ локвіторіі нѣ авеа нічі о ідеіе деспре релііе, нѣ штіа че днсѣмнеазъ нічі нѣмеле де крештіанъ, тінеріі ші копіі нѣ нѣмаі нѣ штіа а четі, а саріе, ші чель пѣдінъ катехізмълъ чі нічі шѣваръ татълъ постръ, крѣделъ (крѣзъ днтр' зпъла Dzev) ші челе 10 порѣпчі. Тоатъ віаца дші петречеа дн гѣлчеві, вѣтъі ші ла кѣрчѣмъ, маре парте дін еі трѣеа кѣ фемеіе лоръ некѣзнаті, дін каре зпії ера вѣтрѣні ші авеа копіі. Іамъ днтрѣватъ де че нѣ саз кѣзнатъ фііндъ днтр'о вѣрстъ аша де 'напгтатъ спре а нѣ трѣі ші мѣрї дн фѣрѣдѣлеце ші а 'ші асігѣра соартеа копіілоръ лоръ, ші аз зісѣ: кѣ нѣ іа дндемнатъ нїмінеа ла ачѣаста. Дн комънъ дн ачѣстъ сатъ, амъ възътъ днтре тінері ші тінере деморалізачіа чеа маі маре ші лінса кѣ тотълъ де респектъ, кіаръ ші дін партеа копіілоръ кѣтре пѣрпінді, ші дін партеа тінерілоръ кѣтре вѣтрѣні, о віацъ дн комънъ кѣ тотълъ вѣрталъ ші довіочеаскъ.

Спре сѣрѣ днторъ кѣндѣмъ ла пресвітеръ, кѣнд акѣмъ трѣсезе клопотълъ пентрѣ рѣгѣчїзнеа де сѣарѣ, амъ мерсѣ ла вісерікъ ка се тѣ днкінъ ші се вѣдъ ачѣстъ едіфічїз ші дн пѣзптръ, тірареа тіаз фостъ маре кѣ амъ гѣсїтъ вісерїка днкісѣ; фііндъ кѣ даскалъ дѣне че а токатъ ші а трасъ клопотълъ с'а днторъ акасѣ; гѣсїндълъ ла пресвітеръ амъ днтрѣватъ, кѣндъ а термінатъ аша дндатъ вѣсперїа, (вечерніа) елъ кѣ зпъзѣмѣетъ плїнъ де навігате днті рѣсѣнде: Се везі Домъле, ез сѣрвѣсѣ ла ачѣастъ вісерікъ де кѣндъ м'амъ днсѣратъ ші есте де мѣлтъ де атѣчі, фііндъ кѣ сѣпгъ днсѣратъ де 30 де ані, ам гѣсїтъ не репосатъ преотъ аїчеа, елъ нѣ авеа обїчеїс се теаргъ лѣ вісерікъ де кѣтъ фоарте паръ, ез токамъ дн тоате днліе, мерѣеамъ ші чїтеамъ сїнгѣръ тоатъ рѣндїала де пѣсте зі, ші дѣне че ші аз датъ Дѣмнезѣс копіі. Іамъ днвѣдатъ карте, ші тѣ ажѣтам кѣ дншнї, даръ копіі мїеі мѣрїндѣсе с'аз кѣсѣторїтъ ші с'аз фѣкѣтъ преодї, ші ез амъ рѣшася іаръшї сїнгѣръ, акѣмъ окїі нѣмъ маі ажѣтъ сѣ чїтѣскъ кѣмъ чїтеамъ

маі напгте, віерсълъ ші а аморѣїтъ, нѣмаі почїзкѣпта, одатъ авѣндъ о маре трѣвѣнѣтъ амъ токатъ ла тімнълъ хотѣрѣтъ, амъ трасъ клопотълъ, ші не зрѣмъ м'ам дѣсѣ семї плїнескъ ачеа трѣвѣнѣтъ, ші фііндъ кѣ преотълъ нѣ мїа зісѣ нїміка ачѣста с'аз зрѣматъ маі де мѣлте орї кѣмъ възъшї ші акѣмъ

Ам порїнѣ адоази дін ачѣстъ сатъ плїнъ де днтрїстаре ші гѣндїторъ пентрѣ тоате кѣте азїсѣмъ Сѣара амъ ажѣсѣ ла зпъ сатъ атѣтъ де днпопѣлатъ ка чель дін зіоа трѣвѣтъ, амъ днтрѣватъ не зпъ локвіторъ че л'ам днжлнїтъ дін днжлпларе, знде аш нѣтѣ се рѣмѣї песте поапте, възъл сѣтеан тіа рѣспѣсѣ, кѣ дн каса орї кѣрѣїа днтре еі потъ фї віне прїмітъ, фііндъ еі аз днвѣдатъ дѣла пѣрпінді лоръ а фї прїміторї де сѣреїні, ші възъдїка де пѣне че аз о днпартъ кѣ възърїе кѣ орї каре кѣлѣторъ: Даръ дака воескъ а фї маі віне одїхнїтъ ші мѣлѣдѣмїтъ се трагъ ла преотъ сатълаі каре есте зпъ омъ днвѣдатъ ші кѣ фїка лѣї Дѣмнезѣс, ші аре о содїе днделеаптъ ші харнїкъ. Дѣрѣнълъ вреа семї маі снзіе мѣлте лѣкѣрїі вѣне деспре еі. Дар' ез фііндъ остенїтъ ші амъ зрѣматъ дрѣмълъ кѣтре каса преотълзі. Ачѣаста ера о плѣкѣтъ локвінѣтъ де дѣрѣ де о апѣрїнѣтъ modestъ ші сїмпль, даръ знде днмнїа чеа маі маре рѣгѣларїтате ші кѣрѣдѣне; днпрежѣрълъ еі ера о гѣрѣднѣ де тотъ фелълъ де арѣрї днкѣрѣкаді кѣ фѣкѣте, каре ера тоді днпѣлѣтаді ші алтоїді де днсѣ іі шѣна преотълзі ші а содїї лѣї, пре кѣмъ днсѣнїі тіо снзсе маі не зрѣмъ. Преотълъ не каре л'амъ гѣсїтъ свѣтъ помїі днпнїтеа касеі днкѣнѣвратъ де тоді копіі сатълаі днвѣдѣндѣї катїхісѣмълъ, ші есплїкѣндъле днвѣдѣтѣрїле моралей крештіеншї ера де вѣрстъ де ла 26 пѣрѣ ла 28. де ані, кѣ о днфѣдїшаре плѣкѣтъ ші днвѣрѣкѣмїте сїмпль дар' кѣратъ ші дн чеа маі маре рѣгълъ, ма прїїмітъ кѣ чеа маі маре възърїе. ші фііндъ кѣ ера тімнълъ спре сѣарѣ віне кѣвѣнѣндъ не копіі іа словозїтъ не ла каселе лоръ. Дѣпъ ачеа пофїндѣмъ дн касѣ, ма рекомѣдатъ содїї сале зікѣндъ: „Elizo Dsmnezev ne trımıte zns oaspe, veı dıgrıjı dar' ka trımıcsıla Domsılaı se nı ıası ne mıldı-mıtgı dın kasa noastrı. Femeıa fıkkındı o reverendı modestı az emıtgı. Kasa preotılaı nı avea de kıtgı doı katerı, o bıvlıogekı, zns mıkı oratorıs, zns patı sımpıla dar' kıratı, şı kıteva skazne era toatı mowılarea katerıı okıpatı de dınsıla, chealaltı era okıpatı de sođıa sa kare avea zns kopıla de doı anı şı kıştıtate.

Am дитреватъ не преотъ де кжндъ есте дн ачелъ сатъ ши кжмъ петрече елъ; ла днченътъ днмъ експлика исторія са дн кнпелъ зрѣтьоръ: „Ев сжнтъ фечоръ де преотъ дн сателъ . . . татъ мез мѣриндъ т'а мѣсатъ дн вѣрста чеа маі фрацетъ, татъмеа рѣмжндъ вѣдѣвъ нѣ авеа алтъ консолацие де кжтъ пе mine, доріа съми деа о крештере вѣпъ, се днведъ карте ка вѣндъ дн вѣрстѣ съ потъ окъпа локелъ тѣтжнѣмъ; амъ днвѣдѣтъ а чіті дела даскѣлѣлъ вѣсерічїї, маїкъмеа дорндъ се днвѣдѣ маі мѣлѣ чева, ши фїндъ лнсітѣ де шїжлоаче а рѣгатъ пе протопопѣлъ ка се тѣ треакъ дн пѣтѣрѣлъ тїнерїлоръ че ера порѣчїтѣ аї трїміте ла семїнарѣ. Мергжндъ аколо, дїрепторѣлъ семїнарѣлѣ дѣне екстерїорѣлъ мез, пѣдїна днвѣдѣтьорѣ че авеамъ ши вѣрста mea de 14 ані нѣ та гѣсїтѣ вреднїкъ а тѣ вѣга дн семїнарѣ; опрндъ нѣмаї пе чеїлалдї копїї кѣ карте мерсесемъ; ев възжндѣтѣ датѣ днаної амъ мерѣ ла джисѣлъ днекатѣ дн лакрїмі ши сѣспїне, латъ рѣгатъ съ тѣ прїїмеаскѣ, фѣгѣдїндѣ кѣ вої днвѣда, възелъ омъ атїсѣ де лакрїміле меле т'а прїїміт дн пѣтѣрѣлъ сколарїлоръ, аколо амъ аѣлогатѣ остепеле несте остепеле, прїведерї несте прїведерї, ши дн пѣдїнѣ тїшн амъ днтрекѣтъ пе тодї сколарїї чеї де о вѣрстѣ ши ла знѣ класѣ кѣ міне; дїрепторѣлъ каре, кжмъ амъ афлатѣ, фѣсесе мїшкатѣ де лакрїміле меле възжнд пѣрѣгїрїле ши сілїнда mea ла днвѣдѣтьорѣ днмъ арѣта о драгосте деосевїтѣ. Амъ зрматѣ днвѣдѣтьорїле кѣ свѣчесъ дн кѣрѣс де шѣсе ані. Термїнѣлѣ днвѣдѣтьорїле т'ам днторѣс дн сателъ мез лжнѣг вѣтрѣна mea мѣмъ, пе каре амъ гѣсїто фоарте свѣзратѣ ши кѣзѣтъ дн даторїї, дн прїнчїна прочесѣрїлоръ, че авеа пентрѣ о мїкъ пропрїетате рѣмасѣ дела татѣміѣс каре ера кѣлкатѣ де вечїні ши маї кѣ осевїре де знѣ воїерѣ; авокадїї кѣроръ лѣтѣа маїкъмеа се знїа тотѣздавна кѣ прогївїчїї мїеї ши мошїоара mea акжмъ ера маї де тогѣ нїерѣдѣтъ. Амъ лѣатѣ асѣпра mea кѣзтареа ачентїї жѣдекѣдї, ши дѣне дрентѣдїле че авеамъ мї амъ довжндїтѣ моштенїреа пѣрїнтеаскѣ. Мїнїшїтѣ дн партеа ачеста амъ днченътъ а нїне дн лѣраре днвѣдѣтьорїле че зрмасемъ дн семїнарїс; амъ дескїсѣ о мїкъ скоалѣ пентрѣ копїї сѣтенїлоръ карїї тѣ ізвїа ка пе пѣрїнтеле лоръ, фечеамъ дн тоате сервѣторїле кжте

о предїкѣ де днвѣдѣтьорѣ пентрѣ сѣтенїї, кѣрора ле експїкатѣ мїстерїеле крѣдїнїї ши моралѣлъ еванѣелїї; сѣтенїї мїеї тѣ ізвїа ши тѣ адора тодї.
(Ва зрма.)

Bibliografia

din „Patria“ romana.

(Дн Бѣкрештї.)

„A esїtѣ de сѣв тїнарѣ дн зїлеле ачестеа картеа днтїлѣатѣ: *Portofolele Politice sau Documente Relative la Negotiurile din Viena asupra questїunii Orientului*. Дорїторїї д'а авеа ачестѣ карте їнтересантѣ се ворѣ адреса редакцїзнеї. Прѣдѣлъ есте знѣ фѣанчїкѣ ши жѣмѣтате.

Ісаак Лакредем. сѣв жїдовѣлъ Ретѣчїтор, дн каре се афлѣ ши вїада лї. Хрїстосѣ, челъ дн зрмѣ ши рѣнзїмѣ романѣ ал лї Александрѣ Дѣмас, tradѣсѣ de D. G. Barozzi а ешїтѣ де сѣв тїнарѣ ши се афлѣ де вѣнзаре ла лїбрерїа скоалелоръ пѣлїче.

A esїtѣ de сѣв тїнарѣ *SIAMILU* драмѣ дн чїнчї акте ши позѣ тавлозрї ши се афлѣ де вѣнзаре ла тоате лїбрѣрїїле ши ла редакцїзнеа Патрїеїї

Се афлѣ сѣвѣ тїнарѣ: *Manualul fiziognomistului si frenologistului sau artea de a cunoaște caracterul, inclinarile si calitatile bune si rele ale oamenilor dupa semnele din afara.*

Оперѣ постѣмѣ а днвѣдѣцїлоръ Лаватер ши Шосїер, (Chaussier), каре дѣпѣ че а фостѣ, дѣпѣ джншїї днкоа, обїектѣлъ контїнѣ маї мѣлторѣ соїетѣдїї де патѣрлїнїтї ши медїчї, а ажнѣс дн зїлеле поастрѣ ла нївелла шїїнѣї.

Е орнатѣ де мѣлїме де сїгсѣре орїдїнале ши де снѣїменї де кїарѣ мжна лї Лаватер фрѣмосѣ лїтографате, ши tradѣсѣ днтрѣнѣ стїлѣ кѣтѣ се пѣте де попѣларѣ.